

گلابه نزدیکیان محمد علی اسلامی ندوشن و علی دهباشی از انتشار خبرهای نادرست غفلت از نتایج مسابقه‌ای بی حاصل!

مریم شهبازی
خبرنگار

* چند سالی است که به نظر می‌رسد برای انتشار خبر خداحافظی با بزرگان‌مان مسابقه گذاشته‌ایم؛ نمونه‌اش انتشار رسمی و غیررسمی خبر درگذشت فلان چهره سرشناس هنری یا ادبی، همچون اتفاقی که طی روزهای اخیر درباره «محمدعلی اسلامی ندوشن» شاهد بودیم؛ هرچند که خوشبختانه این استاد ادبیات آن‌طور که خانواده‌اش گفته‌اند بجز کهولت سن مشکلی ندارد. انتشار این خبر نه‌تنها در توییتر و شبکه‌های اجتماعی دوستان‌داران ادبیات را نگران کرد بلکه حتی به کامنت‌های پست‌های اهالی

کتاب هم راه یافت که متأسفانه استاد ندوشن را هم از دست دادیم! شتاب‌زدگی در انتشار خبرهای این چنینی اغلب برای نزدیکان چهره‌های فرهنگی هم دردسرساز می‌شود. آن‌چنان‌که چند روزی است که به نقل از افراد مختلفی از صحت و سلامتی استاد می‌خوانیم. شیرین بیانی، همسر اسلامی ندوشن درواکنش به این خبر ابزار ناراحتی کرده و به ایستنا گفته: «منی‌دانم اینها از کجا درمی‌آید!» از فضای مجازی که عموماً سهمی بسزا در انتشار خبرهای جعلی دارد بگذریم نکته‌دور از انتظار، دامن زدن برخی رسانه‌های رسمی به خبرهای این چنینی است. بیانی ادامه داد: «پریروزها، پس‌پریروزها، چهار روز پیش همچنین خبری

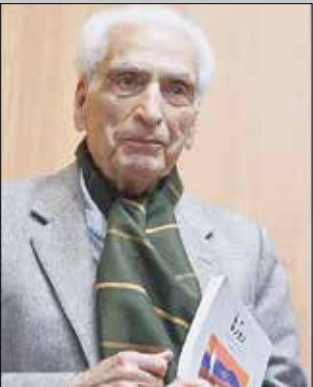
را کسی به ما داد و ما هم تکذیب کردیم. من نمی‌دانم از کجا درآمده و چه‌جوری درآمده. ایشان کسالتش در سه چیز خلاصه می‌شود؛ یکی ضعف است، یکی از یا افتادگی است و پایش کار نمی‌کند و مرض بخصوصی ندارند و بهتر است بگوییم مرض دارند، مرض هم کهولت است. جلو کهولت را هم نمی‌شود گرفت.» همسر استاد اسلامی ندوشن در پایان خواسته‌ای هم از اهالی رسانه داشته: «اگر شما نهایت لطف را بفرمایید در گوشه‌ای از خبرگزاری و روزنامه تکذیب بفرمایید ما خوشحال می‌شویم که مردم اذیت و ناراحت نشوند. می‌دانم دوستان‌دار دکتر اسلامی زیاد هستند و اگر خبر را بشنوند ناراحت می‌شوند.

الآن که خبر را می‌شنوم واقعاً خنده‌ام می‌گیرد زیرا از این قضیه ایشان عجالتاً دورند.» اصغر دادبه، رئیس شورای نظارت بر نشر آثار اسلامی ندوشن هم تأکید کرده که ایشان مشکلی جز کهولت‌سن ندارند. نگرانی از انتشار پیوسته خبر مذکور برخی از دوستان این شاعر، نویسنده، مترجم و پژوهشگر همچون محمود آموزگار را هم برآن داشته که سلامتی استاد را پیگیر شوند و اطلاع‌رسانی کنند.

کشور خودمان هم محدود نمی‌شوند. علی دهباشی، سردبیر مجموعه فرهنگی هنری بخارا که برخی همچون زنده‌یاد باستانی پاریزی او را «صاحب بی‌تاج و تخت سمرقند کرونا» خوانده‌اند یا زنده‌یاد داریوش شایگان از دوستان وی شده که از قضا تنها به جغرافیای

کرده است. (یادداشت حسن باستانی‌راد/ ایستنا) اما چگونگی انتشار خبرهای مرتبط با سلامتی این پیشکسوت فرهنگی هم صدای خانواده‌اش را درآورده. آن‌قدر که شهاب دهباشی، فرزند او یا انتقاد از برخی رسانه‌ها و انعکاس نادرست حرف‌هایش، گفته ترجیح

درباره «مَنک» آخرین فیلم دیوید فینچر

شورشِ بی‌دلیلِ همشهری مَنک

سید حسام فروزان
مترجم

دیوید فینچر از آن دست فیلم‌سازانی است که آدم دلش می‌خواهد دست‌کم سالی یک فیلم روی پرده داشته باشند. اما فینچر سخت‌گیر و گزیده‌کار است و از آنها نیست که او در سال‌های اخیر مشغول سریال‌هایی مانند خانه پوشالی و شکارچی ذهن بود و حالا شش سال پس از فیلم دختر کشیده (۲۰۱۴) با فیلم منک مشتاقان سینما را خوشحال کرده است. منک فیلمی است که فینچر درآنج پختگی و کمال‌گرایی همیشگی ساخته‌است. فیلم یکی از پدیده‌های سینما در این سال عجیب کرناولی است و در جوایز اسکار حرف‌های زیادی برای گفتن دارد و در گلدون گلوب خودش را ثابت کرد.

داستان چیست

فیلم به زندگی هرمن جی. منک‌ویتس فیلمنامه‌نویس مشهور دوران استودیوها می‌پردازد در زمانی که به سفارش اورسن ولز مشغول نوشتن فیلمنامه «همشهری کین» است. ماجرا از سال ۱۹۴۰ آغاز می‌شود و از طریق فلاش‌بک‌های‌ه‌ا‌ی‌اول دهه ۱۹۳۰ و شروع کار منک‌ویتس در هالیوود هم برمی‌گردیم. کمپانی «آر کی او» به اورسن ولز اختیار تام می‌دهد که اولین فیلم بلندش را بسازد. ولز هم منک‌ویتس را استخدام می‌کند که در مدت کوتاهی (۳ ماه) در آزادی کامل بهترین فیلمنامه‌اش را بنویسد. در یک تصادف رانندگی، پای منک‌ویتس می‌شکند برای همین با یک منشی و یک پرستار به ویلای در کالیفرنیا فرستاده می‌شود تا فیلمنامه را س‌ر موع‌د تمام کند. هرمن فیلمنامه را برای منشی دیکته می‌کند. شخصیت اصلی فیلمنامه، شباهت زیادی به ویلیام زندااف هرست، غول رسانه‌ای هالیوود آن سال‌ها دارد. جوزف، برادر منک‌ویتس نگران است که قدرت هرست باعث در دسر هرمن شود. به ۱۹۳۰ می‌رویم، جایی که هرمن از لوکیشن یکی از فیلم‌های کمپانی منک‌ویتس میر دین می‌کند. مارین دیویس، بازیگر نقش اول فیلم، هرمن را به هرست معرفی می‌کند.

نقد و نظر تلگرافی

اوج هنر فینچر را می‌توانیم در منک ببینیم. او از آثار معمولی خود (مانند شبکه اجتماعی) فاصله می‌گیرد و حد نهایی کمال‌گرایی و سینمایی مورد علاقه‌اش را نشان‌مان می‌دهد. میزانشن‌های دقیق، توجه به همه جزئیات بصری کادر و حاشیه صوتی فیلم کلاس درسی برای فیلمسازان

جوان است. مضمون مشترک آثار او اینجا هم هست: فردی و یا ایرانی خود به جامعه مصرقی و سرمایه‌سالار نهیب می‌زند (هفت، باشگاه میازره) منک هم در تنها فیلمنامه‌ای که آزادانه می‌نویسد، هیولای قدرت و سرمایه را در هالیوود رسوا می‌کند و خودش را نیز به فنا می‌دهد. فیلم بازتابی همشهری کین هم هست. روایت غیرخطی و گسسته و در نوسان بین حال و گذشته، فیلم‌برداری سیاه و سفید و استفاده از نور سخت به سبک سینمای کلاسیک، و صدای مونو و آنالوگ و موسیقی همراه با نویز که آشکارا حالتی آرشیوی و مستندگونه به فیلم داده است. فیلم تصویر روایی از دوران طلایی هالیوود را می‌شکند و نشان می‌دهد هالیوود جایی است که فردیت و خلاقیت نابغه‌ها تنها به خدمت سیستم گرفته می‌شود. فیلم را می‌شود به کل تاریخ هالیوود و مناسبات امروزی هم تعمیم داد.

دیوید سال‌ها روی این فیلمنامه کار کرده بود. فینچر با اریک راث (فیلمنامه‌نویس فارست گامپ) روی همان فیلمنامه قدیمی پدرش کار کردند و بالاخره آن را به سرانجام رساندند. فیلم در رده فیلم‌های قار می‌گیرد که راجع به سینما و نظام فیلمسازی در هالیوود هستند. فیلم‌هایی که درباره قدرت‌های

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

عارف قزوینی، زبان تحولات تاریخ معاصر ایران است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به بهانه برگزاری دو رویداد جایزه ملی موسیقی عارف و «نشان ملی دبیر سیاقی» پیامی را منتشر کرد. در بخشی از متن پیام سیدعباس صالحی به این دو رویداد آمده است: «موسیقی ایرانی و زبان و ادبیات دو حلقه اثرگذار در زنجیره فرهنگ و هنر ایران زمین به شمار می‌رود که استحکام بخش و مقوم هویت فرهنگی این سرزمین محسوب می‌شوند. حفظ، تقویت و گسترش این دو در جغرافیای فرهنگی کشور از اهمیت چشمگیری برخوردار است. مایه خرسندی است که این روزها دو رویداد بزرگ ملی به میزبانی استان فرهنگ مدار قزوین که از گذشته‌های دور تاکنون خاستگاه ومهد علم و ادب و فرهنگ و هنر بوده، در حال برگزاری است. جایزه ملی عارف در حوزه تصنیف و ترانه‌های ایرانی و نشان ملی دبیرسیاقی در حوزه زبان و ادب فارسی علاوه بر پاسداشت نام و آثار دو شخصیت اثرگذار تاریخ فرهنگی ایران زمین، در احیا و تقویت دو شاخصه مهم فرهنگ ایرانی یعنی موسیقی و زبان و ادب فارسی راهگشا خواهد بود. زنده یاد عارف قزوینی از نامداران عرصه شعر و ترانه و تصنیف که نقش برجسته‌ای در بیان تحولات تاریخ معاصر ایران و حمایت از آراذیخواهی و عدالت‌طلبی داشت، برگزار جایزه ملی عارف تقدیر از این مقام هنری و زمینه ساز حمایت از تولید تصانیف و تولیدات موسیقایی ارزشمند خواهد بود.»

ایران‌ی تاثیرگذاری خوبی در ارتقا و تعالی آثار تولید شده در کشور داشته باشد. داریوش پیرنیakan عضو هیات داوران جشنواره در پیامی تصویری برگزاری جشنواره‌های این چنینی در معرفی موسیقی اصیل ایرانی عارف قزوینی و سبک‌های موسیقی سنتی ما را اثربخش خواند و گفت: در سال‌های گذشته تصنیف به‌طور کلی از حافظه موسیقایی مردم

این جایزه به تنگناهای فراوان، مالی، فرهنگی، اقتصادی و حتی اجتماعی اشاره کرد و با وجود این مشکلات استقبال گسترده‌ای از این جشنواره صورت گرفت. محمد حسین اسماعیلی افزود: امروز معقدیم مسیر که جشنواره عارف در پیش گرفته است در ابتدای راه خود قرار دارد و می‌تواند با جریان‌سازی، ایجاد پویایی و رفع رخوت از روزهای موسیقی

اما در مراسم اختتامیه این جایزه - جشنواره ای که در سالن اجتماعات دانشگاه تربیت معلم قزوین برگزار شد - از علی اکبر شکارچی نوازنده کمانچه و میرزا علی اکبر ترقی قزوینی پیشکسوت موسیقی و ردیف خوان و محمود وکیل‌ها نوازنده سنتور تجلیل به عمل آمد و همچنین از کتاب اخبار عارف قزوینی در مطبوعات از دوره قاجار تا عصر حاضر تألیف و پژوهش مهدی نور محمدی نیز رونمایی شد. اجرای گروه موسیقی ونداد با قطعاتی از عارف و آواز علی اکبر شکارچی، اجرای کمانچه توسط استاد رضا پرویززاده عضو هیات داوران و همخوانی گروه محمد جلیل عدلیبی از دیگر برنامه‌های این مراسم بود. مراسم فرهنگی هنری «آن خط سوم» از تاز‌ترین اثر ایران درودی رونمایی شد. مجموعه «عمارت خط سوم» در زیر مجموعه مؤسسه فرهنگی هنری «آن خط سوم هنر» راه‌اندازی شده و عنوان آن برگرفته از جمله معروف شمس تبریزی است. در این برنامه ضمن رونمایی از جدیدترین اثر این نقاش معاصر با و گفت‌وگو و ارتباطی ویدیویی برگزار شد. /ایلنا

نخستین جایزه دوسالانه «نقد زرین» با معرفی برگزیدگان برگزار شد

زرین کوب، صاحب‌نظر تراز اول فرهنگ معاصر

گروه فرهنگی/ نخستین دوسالانه عبدالحسین زرین‌کوب- «نقد زرین» با اعلام اسامی برگزیدگان و همچنین پیام‌هایی از خسرو عزیزی رئیس دانشگاه لرستان، تقی پورنامداریان استاد پژوهشگاه علوم انسانی و محمدرضا شفیعی دک‌تی به کار خود خاتمه داد. در این مراسم که اواخر هفته گذشته به میزبانی خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد، پیام محمدرضا شفیعی دک‌تی قرائت شد که در بخشی از آن آمده: «استاد عبدالحسین زرین کوب در چند حوزه فرهنگ ایران‌زمین صاحب‌نظر تراز اول عصر ما بود. تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران بویژه ایران دوره اسلامی و در کنار آن تاریخ ادبیات فارسی و عرفان اسلامی؛ از حاصل احاطه بر این دو قلمرو نیروی اجتهاد شگرفی در میدان نقد ادبی نیز برای او حاصل شده بود. چیزی که معاصران ما کمتر از آن برخوردارند.» شفیعی دک‌تی، شخصیت

فرهنگی زرین‌کوب را همچون مثلی خوانده که یک ضلع آن را تاریخ و یک ضلع دیگر آن را ادبیات و عرفان شکل می‌دهد و ضلع سوم، نقادانی است که درباره کارهای او تا مرز مباحث ادبیات تطبیقی و فلسفه ادبیات هنر نیز پیش می‌رود. در بخش دیگری از این مراسم نیز پیام صوتی تقی پورنامداریان علی شد که بخش عمده‌اش درباره جایگاه علمی و از سویی شاکرد پروری‌اش بود. پورنامداریان در بخشی از این پیام گفته: «استاد در آن روزها طوری می‌نوشت که کتاب‌هایش هم تحقیقی بود و هم خلافت هنری داشت. این ابداع شگفت‌انگیز که فقط استعداد هنری و حافظه بی‌نظیر و اشراف استاد به نقد ادبی و ادبیات فارسی رخصت تحقیقش را می‌داد دامنه مخاطبان او را وسیع‌تر کرده بود.»

در بخش دیگری از این پیام آمده: «او جوانمرد بزرگوار و بی‌نهایت مردم‌دور و منصف بود، بنده ندیدم و گمان نمی‌کنم کسی هم دیده باشد که او با آن همه که می‌دانست ذره‌ای غرور داشته باشد یا از کسی شکایت کند. استاد شفیعی دک‌تی را عاشقانه دوست داشت و قدمی شناخت، خود را بی‌ضایفه در خدمت فرهنگ و ادب ایران ایثار کرد. صندلی او تاکی خالی خواهد ماند؟ آیا مردم ایران باز این بخت را پیدا می‌کنند که کسی جای خالی او را پر کند؟» ایوب دهقانکار، مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران از جمله سخنرانان این مراسم بود که گفت: «اگر نقد منصفانه باشد تنها ذکر نقاط ضعف نیست، بلکه بدون پیش‌فرض و نقاط ضعف و قوت را باید دیگر نشان می‌دهد، امیدوارم همه هم منتقدان خوبی باشیم. هم در مقابل نقد تاب آور بیشتری داشته باشیم. من نقد را به یک صافی تشبیه می‌کنم. صافی برای صوفی باید از آن عبور کند. کسی که در پی تکامل و کمال بوده و کمال‌گرا است باید از

این صافی رد شود و بعد از عبور از این صافی است که صوفی می‌شود و به درجه پختگی می‌رسد.» گفتنی است که داوود پورمظفری برای مقاله «کلان‌ساختار مقامات صوفیان»؛ سینا جهان‌دیده برای مقاله «تحلیل گفتمان